

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра підприємництва і права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародне право

(обов'язкова фахова навчальна дисципліна)

Освітньо-професійна програма Правознавство

спеціальність 081 Право

галузь знань 08 Право

освітній ступінь Бакалавр

Розробник: Липій Євгенія, доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук

Гарант: Осташова Валерія, доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук, доцент

Полтава
2020 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Міжнародне право
Назва структурного підрозділу	Кафедра підприємництва і права Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	 <p><i>Викладач: Липій Євгенія,</i> кандидат юридичних наук, <i>Контакти:</i> ауд. 482-а (навчальний корпус №4) <i>e-mail:</i> yevheniia.lypii@pdaa.edu.ua</p> <p>сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/lypiy-yevgeniya-anatoliyivna</p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	081 Право
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Навчальні дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Державне (конституційне) право зарубіжних країн», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Історія держави і права України», «Конституційне право України» «Основи римського приватного права», «Теорія держави і права».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системи поглядів та спеціальних знань в галузі правового регулювання міжнародних відносин, положень основних міжнародних договорів та внутрішньодержавних актів у цій сфері.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: засвоєння основних положень міжнародного права та практики їх застосування; формування вмінь працювати з першоджерелами – міжнародними договорами та надавати правову оцінку ситуаціям у сфері міжнародних правовідносин.

Компетентності:

Загальні:

- здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу,
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях,
- навички використання інформаційних комунікаційних технологій,
- цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Фахові:

- повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи,
- знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини,
- здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права,
- знання і розуміння основ права Європейського Союзу,
- здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти,
- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

Давати короткий висновок щодо окремих проблем з достатньою обґрунтованістю

Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. Поняття, предмет та система міжнародного права.
- Тема 2. Джерела міжнародного права
- Тема 3. Взаємодія міжнародного і національного права
- Тема 4. Відповідальність у міжнародному праві.
- Тема 5. Вирішення міжнародних спорів мирними засобами.
- Тема 6. Правове регулювання міжнародних договірних відносин.
- Тема 7. Міжнародно-правове регулювання територіального, морського, повітряного простору.
- Тема 8. Захист прав людини в міжнародному праві.
- Тема 9. Міжнародний механізм контролю за дотриманням прав людини.
- Тема 10. Забезпечення міжнародної безпеки засобами міжнародного права.

Тема 11. Забезпечення міжнародних економічних відносин та екологічної безпеки засобами міжнародного права.

Тема 12. Поняття та характеристика міжнародного та гуманітарного права.

Трудовітність:

Загальна кількість годин 120 год.

Кількість кредитів 4,0

Форма семестрового контролю – екзамен.

Таблиця 1

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи студентів				Разом по темі
	Ведення конспекту лекцій	Виконання завдань на практичних	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	
Тема 1. Поняття, предмет та система міжнародного права	1	4	2	7,5	7
Тема 2. Джерела міжнародного права	1		2		3
Тема 3. Взаємодія міжнародного і національного права	1	4	2		7
Тема 4. Відповідальність у міжнародному праві	1		2		3
Тема 5. Вирішення міжнародних спорів мирними засобами	1	4	2		7
Тема 6. Правове регулювання міжнародних договірних відносин	1		2	7,5	3
Тема 7. Міжнародно-правове регулювання територіального, морського, повітряного простору	1	4	2		7
Тема 8. Захист прав людини в міжнародному праві	1 1	4	2		8
Тема 9. Забезпечення міжнародної безпеки засобами міжнародного права	1		2		3
Тема 10. Забезпечення міжнародних економічних відносин та екологічної безпеки засобами міжнародного права	1	4	2		7
Тема 11. Поняття та характеристика міжнародного та гуманітарного права.	1		2		3
Тема 12. Міжнародний механізм контролю за дотриманням прав людини.	1	4	2		7
Всього по темам	13	28	24	×	65
Розв'язування тестів	×	×	×	15	15
Всього	13	28	24	15	80
ЕКЗАМЕН					20
Разом	13	28	24	15	100

Форми оцінювання результатів навчання
Денна форма навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання									
	Ведення конспекту лекцій		Виконання завдань на практичних заняттях		Виконання завдань самостійної роботи		Розв'язання тестів		Екзамен	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих проблем з достатньою обґрунтованістю	1,95	3,25	4,2	7	3,6	6	2,25	3,75	3	5
ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему	1,95	3,25	4,2	7	3,6	6	2,25	3,75	3	5
ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.	1,95	3,25	4,2	7	3,6	6	2,25	3,75	3	5
ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.	1,95	3,25	4,2	7	3,6	6	2,25	3,75	3	5

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Анакіна Т. М., Гавриленко О. А., Крістані Ф. Основи права Європейського Союзу: підручник / під ред. Т. Л. Сироїд. Харків: Право, 2018. 456 с.
2. Антипенко В. Ф., Тимченко Л. Д., Беглий О. В., Радзівілл О. А. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / під ред. В. Ф. Антипенка. Київ: НАУ, 2012. Т. 1. 420 с.
3. Антипенко В. Ф., Тимченко Л. Д., Беглий О. В., Радзівілл О. А. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / під ред. В. Ф. Антипенка. Київ: НАУ, 2012. Т. 2. 348 с.

4. Анцелевич Г. О. Покрещук О. О. Міжнародне право: підручник / Українська академія зовнішньої торгівлі. Київ: Алерта; 2003. 409 с.
5. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право: підручник. Київ: Фенікс; 2018. 762 с.
6. Батрименко В. І. Міжнародне право: навчальний посібник. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2012. 323 с.
7. Буткевич О. В. Історія міжнародного права: підручник. Київ: Ліра-Ка, 2018. 408 с.
8. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. 544 с.
9. Гавриленко О. А., Сироїд Т. Л., Новікова Л. В. Історія міжнародного права: хрестоматія-практикум. Харків: Видавництво ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 676 с.
10. Георгіца А. З, Чикурлій С. О. Міжнародне публічне право: навчально-методичний посібник. / Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича. Чернівці: Рута, 2002. 175 с.
11. Гердеген М. Міжнародне право / пер. з нім. Київ: К.І.С., 2011. 516 с.
12. Дмитрієв А. І., Муравйов В. І. Міжнародне публічне право: навчальний посібник / під ред. Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губерський; Міністерство освіти і науки України, Київський університет права, Київський національний університет ім. Т. Шевченка. Інститут міжнародних відносин. Київ: Юрінком Інтер, 2001. 638 с.
13. Задорожній О. В., Медведєва М. О. Міжнародне право навколишнього середовища: підручник. Київ: Промені, 2010. 510 с.
14. Кальян С.Є., Липій Є.А. Окремі політичні та правові питання реалізації функцій судової влади єврейською общиною за часів російського самодержавства. Травневі правові читання: *Матер. I Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів та викладачів закладів вищої освіти*, 2020. С. 16-18.
15. Кісілевич-Чорнойван О. М. Міжнародне інформаційне право: навчальний посібник. Київ: ДП Вид. дім Персонал, 2011. 160 с.
16. Копійка В. В., Скороход Ю. С., Матвієнко В. М. Міжнародні організації: підручник / під ред. В. В. Копійки. 2-е вид., перероб. і доп. Київ: ВПЦ Київський університет, 2015. 783 с.
17. Комзюк М.А., Липій Є.А. Про зарубіжний досвід правового регулювання адміністративних процедур. Наше право. 2016 (5). С. 44-50. <http://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/NP-2016-5/NP-2016-5.pdf>
18. Кормич Б. А. Інформаційне право: підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с.
19. Короткий Т. Р., Чайковський Ю. В. Міжнародне публічне право: начальні-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2009. 168 с.
20. Кошеваров В. П. Міжнародне право: навчальний посібник. Київ: Істина, 2009. 208 с.
21. Кучик О. С., Суховолець І. Р., Сельмах А. Б., Литвин Г., Тюшка А. Міжнародні організації: навчальний посібник / під заг. ред. О. С. Кучика . 2-ге вид., перероб. і доп., Київ: Знання, 2007. 749 с.
22. Липій Є.А. Місце та значення прецедентів в адміністративному процесі. Адміністративне право і процес. 2016. С. 85-94.
23. Липій Є.А., Жуков А.Є. Деякі проблемні аспекти громадянства Німеччини. Матер. студентської наукової конференції, 2020. С. 75-77.
24. Липій Є.А., Кальян С.Є. Політико-правовий аспект адміністративно-правового захисту персональних даних громадян. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору» – Полтава, 2020. С. 149-151.

25. Липій Є.А., Гура О.П. Місце та значення прецедентної практики Європейського суду з прав людини та її імплементація в правову систему України. Матер. V Всеукраїнської за міжнародною участю науково-практичної конференції. Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу: теоретичні та практичні аспекти, 2020. С. 158-161
26. Малиновська Т. М., Шорохова Г. М. Міжнародні стандарти щодо захисту прав і свобод людини у діяльності Національної поліції: науково-методичні рекомендації. Харків: ХНУВС, 2016. 70 с.
27. Мацко А. С. Міжнародне право: навчальний посібник. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: МАУП, 2005. 232 с.
28. Мицик В. В. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми захисту: підручник. Київ: Фенікс, 2010. 722 с.
29. Мицик В. В., Буроменський М. В., Буткевич О. В. Міжнародне публічне право: підручник / під. ред. В. В. Мицика. Харків: Право. Т. 1. Основи теорії. 2019. 416 с.
30. Мицик В. В., Буроменський М. В., Гнатовський М. М. Міжнародне публічне право: підручник / під. ред. В. В. Мицика. Харків: Право. Т. 2. Основні галузі. 2018. 624 с.
31. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини. Посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. 3-тє видання, перероблене і доповнене. За загальною редакцією Т.Л. Сироїд. Харків: Право, 2020. 494 с.
32. Мокій А. І., Яхно Т. П., Бабець І. Г. Міжнародні організації: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 280 с.
33. Перецьолкін С. М., Сироїд Т. Л., Філяніна Л. А. Міжнародне право: словник-довідник / під заг. ред. Т. Л. Сироїд. Харків: Юрайт, 2014. 408 с.
34. Пронюк Н. В. Сучасне міжнародне право: навчальний посібник. 2-е вид., змін. та допов. Київ: КНТ, 2010. 344 с.
35. Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2006. 372 с.
36. Репецький В. М., Лисик В. М. Міжнародне гуманітарне право: підручник. Київ: Знання, 2007. 467 с.
37. Репецький В. М., Лисик В. М., Микієвич М. М. Міжнародне публічне право: підручник / під ред. В. М. Репецького. 2-ге вид., стер. Київ: Знання, 2012. 437 с.
38. Осташова В. О., Липій Є. А., Пивовар А. В. Священний союз: передумови, створення та плани на встановлення міжнародного правопорядку. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 4. С. 41-46.
39. Осташова В. О., Липій Є. А. Конгреси Священного союзу як інструменти встановлення міжнародного правопорядку. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 2. С. 448-452.
40. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса: Фенікс, 2018. 744 с.
41. Сироїд Т. Л., Гавриленко О. А., Тітов Є. Б., Фоміна Л. О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / під ред. Т. Л. Сироїд. Харків: Право, 2018. 292 с.
42. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Харків: Право, 2019. 310 с.
43. Телипко В. Е, Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2010. 608 с.
44. Тимченко Л. Д. Международное право: учебник. 2-е изд., стер. Харьков: Консум, 2002. 528 с.
45. Тимченко Л. Д., Кононенко В. П. Міжнародне право: підручник. Київ: Знання, 2012. 631 с.

46. Фролова Л. О., Блажівський Є. М., Козьяков І. М. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження: науково-практичний посібник. Київ: Алерта, 2013. 348 с.
47. Цюрупа М. В. Міжнародне гуманітарне право: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2008. 364 с.
48. Черкес М. Ю. Міжнародне право: підручник. 6-те вид., виправ. і допов. Київ: Знання, 2011. 397 с.

Допоміжні

1. Блажевич Ю. Концепції поділу відповідальності держав: міжнародно-правовий аспект. Ю. Блажевич. *Підприємництво, господарство і право*. – 2003. – № 2. – С. 105–108.
2. Грек Т. Б. Відповідальність за корупцію в світлі міжнародно-правових актів. Т. Б. Грек, Г. Б. Грек. *Адвокат*. – 2011. – № 4. – С. 39–42.
3. Жукорська Я. М. Відповідальність міжнародних організацій за порушення міжнародно-правових зобов'язань: сучасний стан. Я. М. Жукорська. *Часопис Київського університету права*. – 2013. – № 2. – С. 356–360.
4. Коваленко С. Застосування міжнародних звичасвих норм до відповідальності міжнародних організацій. С. Коваленко. *Юридичний журнал*. – 2010. – № 5. – С. 75–79.
5. Коваленко С. О. Місце інституту відповідальності міжнародних організацій у міжнародно-правовій практиці та національному праві держав. С. О. Коваленко. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. – К., 2008. – Вип. 41. – С. 607–611.
6. Льовін А. Відповідальність за правомірну діяльність в європейському міжнародному праві. А. Льовін, Д. Чорнобай. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Міжнародні відносини*. – 2012. – Вип. 38/39. – С. 116–118.
7. Чехович Т. Передумови та підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності. Т. Чехович. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки*. – 2010. – Вип. 84. – С. 31–35.
8. Малишева Ю. В. Розвиток інституту санкцій у сучасному міжнародному праві. ПУБЛІЧНЕ ПРАВО. 2012. № 2. С. 170-176.
9. Мережко О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. Київ: Юстиніан, 2010. 316 с.
10. Мохончук С. М. Міжнародна регламентація відповідальності за злочини проти миру та безпеки людства. *Юрист України*. 2012. № 1/2. С. 76-81.
11. Пазюк А. В. Міжнародне інформаційне право: теорія і практика. Монографія / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 447 с.
12. Руднева О. М. Міжнародні стандарти прав людини та їх роль у розвитку правової системи України: монографія. Харків: ХНУВС, 2010. 351 с.
13. Солоненко О. М. Міжнародна кримінальна юстиція: етапи становлення та розвитку. Київ: Ліра-К, 2017. 360 с.
14. Тарасов О. В. Суб'єкт міжнародного права: проблеми сучасної теорії: монографія. Харків: Право, 2014. 512 с.
15. Удалова Л. Д., Письменний Д. П., Омельченко О. Є., Савицький Д. О., Рожнова В. В., Форостяний А. В. Міжнародна правова допомога у кримінальному провадженні. Київ: Центр навчальної літератури, 2015. 240 с.
16. Шостко О. Ю. Протидія організованих злочинності в європейських країнах: монографія. Харків: Право, 2009. 400 с.
17. Щокін Ю. В. Міжнародно-правовий звичай: проблеми теорії і практики: монографія / Національний університет «Юридична академія України імені Я. Мудрого». Харків: Право, 2012. 456 с.

18. The Legal Mechanisms of Ensuring Regional Cooperation in Combatting Crime Within the Framework of the Council of Europe: Experience of Ukraine / A. Voitsikhovskiy, O. Bakumov, O. Ustymenko, M. Marchuk. *The Central European Journal of International and Security Studies (CEJISS)*. 2019. Volume 13. Issue 1. p. 138-160.

19. Borko A., Nehodchenko V., Volobuieva O., Kharaberiush I., Lohvynenko Ye. Fighting against cybercrime: problems and prospects in Ukraine and the world. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. URL: <https://www.abacademies.org/articles/Fighting-against-cybercrime-problems-and-prospects-in-Ukraine-and-the-world-1544-0044-22-SI-2-352.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua>
2. Сайт бібліотеки Вернадського (рубрика «Наукова періодика») <http://nbuv.gov.ua/portal>
3. PRAVO.BIZ.UA : Юридична бібліотека. URL : <http://pravo.biz.ua/>
4. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія. URL: <http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm>
5. Електронна юридична бібліотека. URL: <http://pravo-ukraine.org.ua/resyrsi/biblioteka>
6. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: www.library.univ.kiev.ua
7. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>
8. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Національна бібліотека Франції. URL: <http://www.bnf.fr/>
10. Національна Парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
11. Німецькі бібліотеки. URL: <http://www.ddb.de/>
12. Студентський юридичний портал України. URL: http://the-law.at.ua/load/juridichna_literatura/41
13. Українська правнича фундація. URL: <http://www.ulf.com.ua/>
14. Центр розвитку українського законодавства. URL: <http://www.ulde.kiev.ua/news.php>
15. Юридична бібліотека Школи права Йелльського університету. URL: <http://www.law.yale.edu/library/>

Політика дисципліни

Академічна доброчесність. Підтримується політика нульової толерантності до проявів порушень академічної доброчесності – списування, обману, академічного плагіату, хабарництва тощо.

Відвідування занять і дедлайни. Пропуски занять без поважних причин та порушення дедлайнів мають наслідком зниження до 10 % балів за відповідні види робіт.